

Raadsvoorstel

Raadsvergadering : 11 juni 2026
d.d.

Agendapunt : -

Onderwerp : Meerjarig uitvoeringsplan Economische Agenda
voor Groningen en Noord-Drenthe 2026 - 2028

Portefeuillehouder : wethouder R.J. Heling

Onderwerp

Meerjarig uitvoeringsplan Economische Agenda voor Groningen en Noord-Drenthe 2026 - 2028

Voorgesteld besluit

1. De voorgestelde zienswijze naar voren te brengen over het ontwerp-meerjarig uitvoeringsplan Economische Agenda voor Groningen en Noord-Drenthe.

Aanleiding

Het ontwerp Meerjarig Uitvoeringsplan Economische Agenda (MUP) vormt de eerste concrete uitwerking van de Economische Agenda Groningen en Noord-Drenthe, die onderdeel is van maatregel 35 uit de kabinetsreactie Nij Begun - op weg naar erkenning, herstel en perspectief. De Economische Agenda heeft als doel om samen met de Sociale Agenda te werken aan het versterken van de brede welvaart in Groningen en Noord-Drenthe, met als ambitie om in 2055 minimaal het landelijk gemiddelde te bereiken.

Het uitvoeringsplan beschrijft voor de periode 2026-2028 de eerste stappen richting uitvoering van deze agenda. Daarbij wordt prioriteit gegeven aan de thema's talent, technologie en toerisme en wordt aangegeven welke ambities, initiatieven en investeringsrichtingen voor de komende jaren worden voorzien. Het uitvoeringsplan vormt ook een belangrijke basis voor de verdere uitvoering van de Economische Agenda.

Op grond van dit plan reserveert het Rijk middelen voor de uitvoering van maatregelen en programma's in de regio. Daarnaast

vormt het uitvoeringsplan de basis voor het Uitvoeringsprogramma van het Rijk en voor de jaarlijkse monitoring van de voortgang via de Staat van Groningen en Noord-Drenthe. Daarmee heeft het plan een belangrijke rol in het bepalen van de richting en prioriteiten voor de economische ontwikkeling van de regio in de komende jaren.

De voorbereiding van dit eerste uitvoeringsplan wijkt af van de procedure zoals die in de Gemeenschappelijke Regeling (GR) voor Perspectief Groningen en Noord-Drenthe is vastgelegd. In de GR is namelijk bepaald dat de stichting voor de Economische Agenda verantwoordelijk is voor de voorbereiding van het uitvoeringsplan en dat het algemeen bestuur vervolgens een voorstel vaststelt. Omdat de stichting op dit moment nog niet is opgericht, is ervoor gekozen om de voorbereiding van het uitvoeringsplan eenmalig gezamenlijk op te pakken door de deelnemende overheden, in samenwerking met het Rijk, kennisinstellingen en het bedrijfsleven. Om die reden heeft dit eerste uitvoeringsplan ook een kortere looptijd dan gebruikelijk, namelijk drie jaar in plaats van vijf jaar.

Volgens de afspraken in de GR Perspectief Groningen en Noord-Drenthe worden colleges en volksvertegenwoordigingen van de deelnemende gemeenten en provincies in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te brengen op het ontwerp-uitvoeringsplan. Het algemeen bestuur van Perspectief Groningen en Noord-Drenthe zal bij de uiteindelijke vaststelling van het uitvoeringsplan bepalen op welke wijze de ingediende zienswijzen worden betrokken en verwerkt in het definitieve plan.

In het eerste ontwerp van het uitvoeringsplan wordt richting gegeven aan de uitvoering van de economische agenda door te focussen op de thema's technologie, talent en toerisme. Binnen deze thema's worden de ambities voor de komende jaren uitgewerkt en vastgelegd (zie hoofdstuk 4 van het uitvoeringsplan). Het uitvoeringsplan is tot stand gekomen in een intensief, open en breed proces waarin overheden, bedrijven en kennisinstellingen gezamenlijk hebben bijgedragen aan de inhoud. Door deze samenwerking is kennis en ervaring uit verschillende sectoren samengebracht. Deze aanpak past bij de werkwijze van de economische agenda, waarin de samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen - de zogenoemde triple helix - een belangrijk uitgangspunt vormt.

Met het uitvoeringsplan worden de eerste stappen gezet richting concrete investeringen en de verdere ontwikkeling van initiatieven. Hiermee krijgt de rol van de economische agenda als 'ontwikkelmotor' voor de regio vorm. Deze ontwikkelmotor maakt het mogelijk om goede ideeën en initiatieven te verkennen en - waar nodig - te laten onderzoeken op haalbaarheid, zodat zij kunnen doorgroeien naar concrete projecten en uitvoering. Daarnaast gaat het uitvoeringsplan

in op de wijze van uitvoering, het financiële kader en de randvoorwaarden die nodig zijn om de agenda succesvol te realiseren (hoofdstukken 5 tot en met 7 van het uitvoeringsplan).

In de komende jaren, naast regionale financiering vanuit de provincies en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK), ook vanuit de economische agenda middelen beschikbaar gesteld voor onder meer de Herstructureringsmaatschappij Drenthe Groningen (HMDG). Daarnaast worden voor de eerste drie jaar substantiële middelen gereserveerd voor thema's zoals snel internet, digitalisering en kunstmatige intelligentie (AI), de vrijetijdseconomie en het Masterplan Regiocentra. Deze investeringen bieden concrete kansen om de economische ontwikkeling van de regio te versterken.

Dit willen we bereiken

Met het meerjarig uitvoeringsplan 2026 - 2028 wordt uitvoering gegeven van de Economische Agenda en reserveert het Rijk middelen voor de uitvoering van maatregelen en programma's in de regio.

Argumenten

1.1. Het MUP geeft onvoldoende inzicht in de toekomstige besteding van middelen.

Hoewel in het uitvoeringsplan op enkele thema's al concrete investeringen of bijdragen worden genoemd, blijft op veel andere onderwerpen nog onduidelijk welke projecten precies zullen worden uitgevoerd en welke middelen daarvoor nodig zijn. In de eerste jaren ligt de nadruk vooral op het verkennen van de haalbaarheid van mogelijke initiatieven.

Voor een beter inzicht in de toekomstige besteding van middelen zou het wenselijk zijn als in het meerjarig uitvoeringsplan ook een doorkijk wordt gegeven naar de mogelijke omvang van projecten waarvoor nu haalbaarheidsonderzoeken worden voorbereid. Daarnaast zou het helpen als vooraf duidelijk wordt of binnen de economische agenda wordt gewerkt met financiële bandbreedtes per project, bijvoorbeeld in de vorm van een minimaal of maximaal bedrag. Jaarlijks is er ongeveer 100 miljoen euro beschikbaar voor de regio. Dat is een aanzienlijk bedrag, maar niet oneindig. Het vooraf aangeven van financiële kaders kan helpen om verwachtingen te managen en beter inzicht te geven in de verdeling van middelen.

1.2. Het MUP geeft onvoldoende concrete aanknopingspunten voor het MKB

Het is onvoldoende duidelijk hoe het midden- en kleinbedrijf (MKB) concreet kan inspelen op de mogelijkheden van de economische agenda. Hoewel op hoofdlijnen wordt ingegaan op thema's zoals gezondheidseconomie, vrijetijdseconomie en energie, blijft het voor

ondernemers onduidelijk welke concrete kansen hieruit voortkomen en op welke manier zij kunnen aansluiten bij projecten en initiatieven. Er wordt verwezen naar mogelijke subsidies, maar het blijft onduidelijk aan welke voorwaarden bedrijven moeten voldoen om hiervoor in aanmerking te komen.

Daarnaast is niet helder of de economische agenda zich uitsluitend richt op innovatie en prototypeontwikkeling, of ook ruimte biedt voor het creëren en versterken van faciliteiten die momenteel schaars zijn in de regio en waar bedrijven een rol in willen spelen. Hierdoor ontstaat het beeld dat er wel richting wordt gegeven, maar dat de praktische handvatten voor ondernemers nog beperkt zijn. Voor een succesvolle uitvoering is het van belang dat het MKB daadwerkelijk kan aanhaken bij de economische agenda.

1.3. Het MUP bevat relatief weinig Drentse voorbeelden
Hoewel de Economische Agenda zich richt op zowel Groningen als Noord-Drenthe, worden in het uitvoeringsplan voornamelijk Groningse programma's en projecten als voorbeeld genoemd. Vanuit de kwartiermaker is aangegeven dat deze initiatieven ook in Noord-Drenthe worden toegepast (zover als mogelijk) of verder ontwikkeld. Voor een evenwichtige regionale vertegenwoordiging en herkenbaarheid zou het echter wenselijk zijn als ook meer concrete Drentse voorbeelden in het uitvoeringsplan worden opgenomen. Dit geldt ook voor Drentse (terugkerende) evenementen.

1.4. Het MUP bevat nog onvoldoende concrete kansen om te investeren in voorzieningen die bezoekers langer Noord-Drenthe laten verblijven.
In het Meerjarig Uitvoeringsplan worden drie lijnen genoemd om de vrijetijdseconomie te versterken zoals het verkennen van een erfgoedfonds, het onderzoeken van de haalbaarheid van iconische publiekstrekkingen en het ontwikkelen van onderscheidende evenementen. Vanuit Noord-Drenthe zijn er aanknopingspunten bij deze lijnen. Tegelijkertijd zien wij nog onvoldoende concrete kansen om te investeren in voorzieningen die bezoekers langer in het gebied laten verblijven.

De inzet vanuit Noord-Drenthe is namelijk niet primair gericht op het aantrekken van meer bezoekers, maar op het beter spreiden van bezoekers over het jaar en het verlengen van hun verblijf in de regio. Juist daarvoor zijn investeringen in de openbare ruimte van groot belang. Denk bijvoorbeeld aan iconische uitkijktorens, Land Art-routes met internationale kunstenaars of een uniek wandel- of fietstracé door of langs het water. Dit soort voorzieningen vergroten de aantrekkingskracht van het gebied, zorgen voor een divers aanbod en dragen eraan bij dat gasten langer blijven. Dergelijke investeringen versterken niet alleen het toeristisch profiel van het gebied, maar kunnen ook een vliegwieleffect hebben: meer/ hogere verblijfsduur bezoekers, meer bestedingen en meer

ondernemers die zich in het gebied willen vestigen of willen meedoen met private investeringen in accommodaties. Daarmee wordt de vrijetijdseconomie in Noord-Drenthe structureel versterkt en kunnen bezoekers beter over het hele jaar worden gespreid. Het huidige uitvoeringsplan biedt hiervoor nog weinig concrete kansen of gereserveerde middelen voor dit type investeringen.

Kanttelingen

N.v.t.

Financiën

N.v.t.

Communicatie en participatie

Tot 3 juli 2026 heeft uw raad de gelegenheid uw zienswijzen naar voren te brengen voordat het algemeen bestuur een besluit neemt over het uitvoeringsplan.

Op 14 april 2026 wordt een extra bijeenkomst gehouden om u te informeren over de Gemeenschappelijke Regeling Perspectief Groningen en Noord-Drenthe. In deze bijeenkomst wordt u ook geïnformeerd over het ontwerp-MUP. De uitnodiging hiervoor volgt nog.

Dit voorstel ligt gelijktijdig voor bij de andere regionale overheden.

Uitvoering

Na de ter inzage termijn bepaalt het algemeen bestuur van de GR Perspectief Groningen en Noord-Drenthe hoe de zienswijzen op het ontwerp MUP worden verwerkt en vervolgens het MUP vaststellen.

Samenvatting voor publicatie Schakel (max. 5 regels)

De gemeenteraad dient een zienswijze in op het ontwerp-uitvoeringsplan Economische Agenda voor Groningen en Noord-Drenthe 2026-2028.

Bijlagen

1. Meerjarig uitvoeringsplan Economische Agenda voor Groningen en Noord-Drenthe 2026 - 2028
2. Zienswijze MUP EA
3. Raadsbesluit MUP EA

Met vriendelijke groet,

Het college van de gemeente Aa
en Hunze,

de heer R.L.H. Schoonderbeek
secretaris

de heer A.W. Hiemstra
burgemeester